

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Hármentelen levelek csak innent kezdől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hozva vagy vidék
postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy hóra.

Hirdetési díj:

Öt-hasbaspoltisor egyezszi beiktatásáért 5ba
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitott 4 hasbas peltisorért 20 kr
Hirdetést vagy reolamot magában foglal
ajdonság sora 50 krajzár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Aprilis 28.

82. szám.

Küzdalem a koncért.

(T.) A szabadelvű párt Tisza Kál-
mánnal erős, mint a Deák párt volt De-
ákkal. A szabadelvű párt nem viseli
ugyan a Tisza nevét, ámde a Tisza egize
alatt jött létre, lobogójára a Tisza nevét
irta, habár önmagát más néven nevezte el.
Az egységes erő és összetartó kapocs
mindenesetre a Tisza név, s amint e név
a párttól megvált, avagy elhomályosodott
és kapocs lenni megszűnt, a szabadelvű
párt szétesett. És mert ezt jól tudja az
ellenzék, azért igyekezik még mindig azon,
hogy a Tisza nevét elhomályosítsa s a
pártra nézve értéktelenné tegye. De aint
hogy az ellenzéknek esze van, másnak
is van és az ellene ástott aknákat ugyan-
csak ellenaknával igyekezik paralizálni
és tönkretenni.

Mondhatom, a világ napról-napra
öregebb, az emberiség napról-napra ta-
pasztaltabb lesz és napról-napra józono-
dik ama parlamentáris mámorból, mely e
században Európát meglepte. Csak aztán
sikerkülne is neki valami jobbat, tökéle-
tesebbet kitalálni, mert így amint van,
ha bár az állami önkormányzat nagy ér-
tékeivel bír is, de politikai morál tekinté-
tében éppen oly undorító, vagy talán
még undorítóbb mint az abszolizmus,
mert amíg ott csak egyesek képviselik,
itt már tömegek képviselik a polititai
erkölcselenséget.

Nem akarunk a szélsőbálnak gratu-
lálni és nem mondjuk, hogy ő valami
szeptilóten szent csoport, sőt a mai szé-
lsőbál egy hajszálnival sem különb a
méréséketnek czimezett, de pancsot áru-
lótársulatnál, hanem az alap melyről ki-
indult s az emberek akik kiindították a
politikai őszinte hitvallásnak volt alapja,
s eme hitvallás híveinek férfias csoporto-
sítása, de mióta a habarék beléjük ütött,
mióta ez a sem elvvel, sem politikai mo-
rállal nem bír, egységegyedül a hatalmat
megragadni akaró érdekcsoport is ellen-
zéké keseredett, az óta, mintha a Metter-

nikiek szelleme kerítette volna hatalmába
a férfui erényt, az ellenzéki nemes in-
tenczió az aljas intrikák eszköze lett.

Soha sem elvvel, soha sem a nyílt
harczok fegyvereinek büszke erejével,
hanem folytonosan az intrikák vipera
mérgebe mártot nyilaival kell küzdenünk,
s a cselszövények plánéta járásait tanul-
mányozzuk, folytonosan arra ügyelvén,
hogy mikor rüppeu föl a mérsékelt ellen-
zék boszorkány katlanából egy egy, a
ködös homályban csillaghoz hasonló, de
lényegében véve nem más, mint lángra
kapott zsiradékos eszme, de mert hát
az is ég, mint az antikrisztus jöve-
telét jelölő csillag, vezesse fél-
re a jobblét után sóvárgó pásztorokat.
Soha egyéb dolgunk mint e meggyült
zsiradékot kísérni figyelemmel, vajjon
merre röpül, hova igyekezik, hol akar
ismét gnyjntani vagy ijeszteni, hazugsá-
gokkal és rágalmakkal terjeszteni nyílt
harczban győzhetlen táborunk benső
meghasonlásának tűzét? Es ne legyen
dicséretére mondva a szélsőbálnak, de a
mióta ott is lábrakapott a hamis jogese-
tek észt fizamító vezérsege, az óta ugy
mennek a habarék kolompja után mint
valami megbüvölt bucsutjárók.

Tehát nem tisztességet politika nyílt
harczosaival, hanem eszük elolytoncsan
az intrikán törő vagy az intrikák találmá-
nyát oplikáló, kelmgosokat követő el-
lenfelekkel várt dolgunk. A legbrüt-
tálisabb fegyverekkel harczoltak
a Tisza nagy alakja ellen, ki önző cél-
jainak utját állta, hogy lábalól tegyék;
mert azt hitték, hogy a Tisza menetével
a szabadelvű párt is szétesik, de mert
az ellenkezőt tapasztalják, brutalitásuk
egész apparátusával iramodnak a távozott
miniszterelnök után. Valódi falka módra,
úzik a hajszót ama hitben hogy előlük
riadel a nemes vad, hagyta el magaslatát,
— de mert a magaslat megszállva maradt
— hát utána most Tiszának, mert amíg ő
legyűrve nincs, addig nem fog a párton
sem a hízkelés lépés mérge, sem a buj-
togatás üszkös nyelve.

A szabadelvű pártnak most nem arra
keli gondolnia, hogy használhasson kazá-
jának hanem folytonosan részesen állnia,
hogy telkét eme nyílt és allatomos gyuj-
togatók tüzet dobálásától megóvja és intri-
káikat elenőrizze. Reform és nem reform
beszéd és cselekedet, és önvédelem, szóval
minden polttikai mozzanat abban kulminá-
lódik, hogy a párt körülölköző farkasok
rablása lehetetlenné tétessék s a parlamenti
küzdétér, amíg a mérsékelt konczzá nem
tehetnek szert, — az enyém tied, — egyé-
ni és, önző érdekek dulakodásává for-
sziroztassák.

A szabadelvű párt nem attól vona-
kodik, hogy velük a hatalmat megossza,
hanem attól az intrikától, melyet ezen
hatalmas emberek magukkal hoznának.
Es mert azt valóban magukkal is hoznák,
nincs más hátra, mint szembe állítani ve-
lük a Szilágyi Dezsőket és Wekerléket s
küzdeni körömszakadásig a mig egyen-
ként elnem hullanak vagy hullonganak.

Bismarck-ügy.

Bécsből, igen figyelemreméltó helyről
írják nekünk a „Pester Correspondenz“ utján:
„Hogy Bismarck herczeg, kikelve önmá-
gából, a bensejében háborgó érzelmeknek ki-
fejezést adott és a visszatartott neheztelésen,
mely kedélyét eltöltötte s nyomta, könnyi-
tett: az a legkevésbé sem volt meglepő amaz
idevaló személyiségekre nézve, a kik a hatal-
mas embert sokszoros benső személyes érint-
kezésből ismerik.

Soha sem tétélezték fel, hogy ez az
ember, a ki oly egészen más, mint kortársai,
különösen mint a közönséges minta szerint
alakított porosz miniszterek, ha egyszer ki-
emeltetik a nyeregéből, beéri csupán annyival,
hogy a sarokban némán duzzogva pipázik, a
nélkül, hogy torkát reszelné és pökné.

Tehát nemcsak, hogy elő voltak rá ké-
szülve, hogy neheztelése előbb-utóbb kitör,
hanem biztosak voltak benne, hogy ez inkább
előbb lesz, mint utóbb. És biztosak voltak
arról is, hogy az oroszán bögése messze el
fog hallatszani és még távoli országokban is
felizgatja a kedélyeket, megrázkódattja az
idegeket.

Ha itt, mérvadó körökben, ennek daczá-
ra meglehetősen nem-bánomsággal veszik az

affaire t, ugy ennek oka egyrészt a fennirt
körülményben keresendő, hogy t. i. már előre
számították rá és számoltak vele, másrészt
pedig ama tényben, hogy Bismarck opposi-
tíója, ha föllépése egyáltalán ellenzéki lesz és
nem, a mi valószínűbb, csak felvilágosító,
iránymutató, semmi esetre sem vonatkozhatik
a Német birodalom külpolitikájára, miután
Caprivi birodalmi kancellár, mint II. Vilmos
magas politikájának felelős vezetője szigoruan
bortartja a Bismarck által kijelölt utirányt és
hármis szövetség folyton-folyvást a legköz-
letesebb integritásban, az európai békének
tántoríthatlan alapját, a kontinensen a sta-
susquo fenntartásának meg nem ingatható
kezességét képezi.

Az egyetlen különbség az előbbi hely-
zettel szemben legfeljebb abban mutatkozik,
hogy Németországból a szövetséges hatalmak-
nál a barátságos befolyás többé nem érvénye-
sítettik oly hathatósan, mint Bismarck alatt,
oly irányban, hogy azok a véderő és harci-
készület megújított, igen költséges szaporí-
tásaira nézve folyton lépést tartsanak Né-
metországgal, a mint hogy Osztországban
tapasztalhatjuk ma, hogy a kormány komolyan
fáradozik a hadi és tengerészeti költségek
tetemes leszállításán, daczára annak, hogy a
Németbirodalom ismét egy esomó milliót készül
véderejébe tektetni.

Ezt nem azért emeltük ki, hogy nálunk
ugyanezen irányban reményeket ébresszünk:
sajnos, mi még igen fiatal vagyunk attól, —
hogy a hadsereg költségvetésében megtaka-
ritásokra legyen szabad gondolnunk, sőt in-
kább arra kell elkészülnie leandunk, hogy még
évek során át számoljunk a hadügyi technika
haladásával. — nehogy más hatalom mögött
maradjunk erőben és teljesítményi képesség-
ben. De ugy a mérték, mint a tempó, —
melyben véderőnk erősíttetni fog, ezental
mérsékeltébb lehet, mint a testvérie tanács-
adásban mindig igen rohamos barátainak,
Bismarcknak kormányja alatt.

Es a mi Németország és Poroszország
belpolitikáját illeti, a melyre egyedül vona-
kozhatik Bismarck esetleges oppositíója, nem
lehet titkolni, hogy e téren Vilmos mászse-
rét különösen osztrák-magyar szempontból,
— eleje kell tenni a Bismarck módszernek. Az
ifju császár török-keve határozottan liberál-
sabb, mint a Bismarck akarata volt. Emberi-
leg szebb, hogy ne mondjuk emberbarátiabb,
nem nehezedik oly nagyon az önállóbb szel-
lemekre és talentumokra, és élénkebb hála-
érzetre is mutat. Így pl. az új kormányzat
alatt az az anomália, mely szerint a legben-
sőbb politikai barát és szövetséges közgaz-
dasági téren gyötörtetik és károsíttatik, nem

hívták s azt mondta, hogy ő a gyilkos. A
vizsgálóbíró minden kérdésére csak egy fele-
letet adott.

— A férfit két év óta ismerem, a nőt
hat hónap óta. Régi butorokat javítottak
nálam . . .

— És miért gyilkolta meg őket . . .

— Mert akartam . . .

Ennél tovább nem bírtak vele menni. A
védő emberbaráti tisztánál fogva fölhasználta
ezt az alkalmat, s világosan kimutatta, hogy
a szerencsétlen férfi megőrült. Mielőtt a tár-
gyalást befejezték, az elnök még így szólt a
vádlothoz:

— Vádolt! Hozhat-e még föl védelmére
valamit?

A vádolt fölállt.

— Semmit! Csak azt az egyet akarom
még mondani, hogy nem vagyok örült, nem
akarom, hogy örültek közé csukjanak! Inkább
fejjezenek le! Vigyenek a guillotine!

— Ön nem akkar vallani! A törvény-
szék nincs tisztában önnel!

— Elmondom hát a dolgot. Az a nő,
meg az a férfi apám és anyám volt. Titokban
születtem s egy jó asszonynak adtak ki a fa-
luba nevelőbe. Ez az asszony anyám lett de
azért én szerencsétlen, boldogtalan voltam,
mert a többi gyerekek ujjal mutattak rám s
az kiáltották:

— Nézzétek a fattyut! még anyja sincs
neki!

— Szerettem volna szeretni a szüleimet
de nem találtam őket sehol. Két éve mult,
hogy egy ur tudakozódott utánam a plébános-
nál s aztán el is jött hozzám, nagy megren-
deléseket tett és jól fizetett. Azóta gyakori
vendégem volt és féltével ezeltől elhozta
a feleségét is hozzám. Az asszony reszketett az
első találkozásnál. de másodsor is eljött s
szüleim után kérdezősködött.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Blaháné ládafiából.

Mikor egy művész így szól újságíró
emberekhez:

— Kedves barátom, ön érdekes dolgok
után akar nálunk kutatni? Tessék, meg-
gedem, hogy egy rövid óráskáig zsák-
nyolhasson nálam . . .

S ha ez a művész olyan kiváló alakja
a magyar színpadnak, mint Blaha Lujza,
nagyon éhletlen embernek kellene lennie, ha
nem akadna olyan érdekes apróságokra, me-
lyekkel a közönség szívesen ismerkedik meg.

Igy böngésztem ki érdekes apróságokat
és zsáknyoltam a „nemzet csalógiányának“
kalitkájában, melyek mind elég érdekesek és
érdemesek arra, hogy a közönség megismer-
kedjék azokkal.

Ime, egy sereg ilyen „csacsebecse“.
Blaháné kegyelettel őrizi Csepreghy
Ferencnek egy kiadatlan költeményét, melyet
egy névnapja alkalmával a korán elhunyt
jeles népszínműíró irt hozza.

A szép költemény így hangzik:

Nevet keresek . . .
Nevet keresek egy ékes virágnak,
Hogy ajkára adjam a világnak.
Nevet, a mi nem illik másra:
Liljom, rózsza, szegfű, ibolyára;
De oly név legyen, hogy a ki kimondja,
Ha száz virág volna is csokorba
Kövte, mind-mind megnevezze véle; —
Tanitsatok meg engem ilyen névre!
Egyet tudok. — ha egyeztek velem:
E virágot — Lujzának nevezem.

Nevet keresek egy dalos madárnak,
Hogy ajkára adjam a világnak!

Nevet, a mi nem illik semmi másra,
Se fülemilére, se pacsirtára;
De oly név legyen, hogy a ki kimondja, —
Ha száz madár dalol egy bokorba;
Egy zengő erdőt nevezzen meg véle,
Tanitsatok meg engem ilyen névre!
Egyet tudok. — ha egyeztek velem:
E madárkát — Lujzának nevezem!

Ha nevet adtnak az ékes csodának,
Ne adjuk ajkára a világnak,
Mert minden, a mi csak kedves a mi szép,
Majd eldobja megától a nevet:
A virág, madár, a csillag, a tavasz, —
Fordul, kerül s mind Lujza lézen az!
Azért irigyen, aggódva, félve,
Vigyázzatok jól velem e névre.
Mint én tesztek, mindenki úgy tegyen:
E nevet én szivemben viselem.
1877. június 21. Csepreghy Ferenc.

A „Szerelmem könyve“ ez. kö-
tetben a szerzőnek következő ajánló strotóját
találtam:

„A mit érzesz, a mit gondolsz,
Annak szárnyat a dal ad;
Te magosan repülsz rajta,
S a művészet neked adja
A dicsőség sugarát!“
Komócsy József.

„Titilla had nagy“ szövegköny-
vén ez a quatein van feljegyezve, emlékez-
tetvén arra a historiai belvillogásra, mely
a népszínház igazgatósága és a strikoló mű-
vész közt kiütött, anno domini 1883, és a
melynek tudvalevőleg az lett a vége, hogy
Buda diadalmaszkodott Pest fölött, a minek
megint Feleki Miklós bátyánk itta meg a
levét:

„Ki száz alaknak adtál szárnyat,
És létet is megannyi árnyak,

Te ütlenél — elszállni szárnyat,
Nekünk nem hagyván csak az árnyad.“
Rákosi Jenő.

A művész egy legyezőjére akadtam,
mely mind a két felén tele van autogram-
mokkal.

Ezek közt az autogrammok közt vannak
a népszínház igazgatójának, Evva Lajosnak
következő sorai:

„Szerződés.
Blaha Lujza köteles alulirotnak élet-
fogytig énekelni.
Evva Lajos.“

A csalogány kedvesen odabiggyesztette
utána ezt a kérdést:

„Hát a gázi?“
Végül álljon itt az a szellemes kis né-
metnyelvű nyolcszoros, melyet „A szegény
Jonathán“ egyik szerzője, Bauer Gyula, ugyan-
erre a legyezőre jegyzett:
„Ein Fächer nur allein,
Ist deinem Ruhm“ zu klein.
Die Spatzen pfeifen es
Von allen Dächern
Du bist Meisterin
In allen Fächern.“
Nemo.

Kétszer eltaszitva.

Guy de Maupassant beszélye.

Chaton közelében a Szajnából két holt-
testet fogtak ki . . . Egy férfit, meg egy
nőt Jómódu férj és feleség voltak s bár sok
ékszer és pénz volt náluk, nem rabolták ki
őket.

A vizsgálat nem vezetett semmi ered-
ményre, de egy napon jelentkezett egy fiatal
asztalosmester a faluból. Louis Georgesnek

fog állandóan erősített, a helyett, hogy la-sanként mérsékeltnek, végre megszüntet-
tetnek. —

E szerint a Bismarck-ügy Ausztria-Magyarországra nézve minden esetleges phasissában felette érdekes lesz, de egyetlen phasissában sem lesz, nem lehet oly valami, ami bennünket nyugtalaníthat.

Közgyűlések.

I.

A Csokonai kör alakuló közgyűlése.

A város háza nagyteremét a kitűzött időre d. e. 11 órára nagyszámú, díszes közönség töltötte meg. A művelt társadalom minden osztálya képviselve volt. Nők közül is számosan vettek részt. A főiskolai ifjúság is tömegesen jelent meg. A szervező bizottság felhatalmazásából Csiky Lajos a volt felolvasó kör alelnöke nyitotta meg az alakuló közgyűlést, a mely az új elnök választásáig öt kért fel a vezetésre, jegyzőül pedig dr. Tüdös Kálmánt. A szervező bizottság jelentést tesz a közgyűlésnek azon vagyonról, melyet a Csokonai kör a volt felolvasó kör től átvett. A vagyon összesen 1285 ft, mely takarékpénztárban van elhelyezve. Ez összegből 319 ft alapítvány, 893 ft pedig gyűjtött tőke. Ezen kívül van az Emlékért-társulattól átveendő 6—7 ezer forintnyi vagyon. A fenti összegről szóló kimutatás elkészülte után érkezett a debreczeni takarékpénztár 40 frtos adománya, Szakszó Rezső prépost plébános 15 frt alapítványa s a Csokonai síremléke rendbehozására Szabolcska Mihály által gyűjtött összegből fennmaradt 43 ft. Csiky Lajos azután a tisztikar megalakítása iránt javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, a mely azt minden változtatás nélkül közfelkiáltás útján és lelkes éljenzések közt elfogadja.

Elnök ké Veresi Arnold kiáltatik ki, a ki riadó éljenzések között foglalta el az elnöki széket, ígyrvé hogy az elnöki tisztnek nem csak díszet, de terheit is viselni fogja; sokat nem ígér, csupán munkaszeretetet és kötelességtudást.

Alelnök ké választatnak: az irodalmi szakosztályba: Géresi Kálmán, a szépirodalmi szakosztályba: Komlóssy Arthur.

Főtájkár: Dr. Bakonyi Samu.

Ügyész: Szilágyi Károly.

Pénztáros: Tóth Béla (gyógy-

szerezés).

Számvizsgálók: Dr. Medve Kálmán, Dalmay Kálmán és Kövy Lajos. Választmányi tagok: dr. Balkányi Miklós, Békényi László, Bészler Károly, Boeczó Sámuel, Csanak József, Csiky Lajos, Dicsőfy József, Domokos Kálmán, Dóczy Imre, Jó István, Karczag Vilmos, dr. Kenéz Gyula, dr. Kola János, Kovács János, Kósa Barna, K. Tóth Kálmán, Lengyel Imre, Márk Endre, Márton Imre, Nemes Kálmán, Dr. Popper Alajos, Sárvári Lőrincz, Simonffy Emil, Sinka Sándor, Szántó Sámuel, Szojka Gyula, K. Tóth Antal, dr. Tüdös János, dr. Tüdös Kálmán, Zádor Lajos.

A szakosztályok később alakulnak. Mitután a közgyűlés Csiky Lajos indítványára Szabolcska Mihályt a fentebb említett 43 frtnyi összeg alapján, alapított jelentette ki, szervező bizottságának s különösen munkás elnökének Csiky Lajosnak a kör létrehozása körül szerzett érdeméért köszönetet szavaztak. Ezután az ülés véget ért.

Este a főiskolai tanuló ifjúság a Csokonai kör megalakulásának megünneplésére fállyászenét tervezett a megválasztott elnök

— A szüleim nyomorultak voltak! — kiáltottam, mire az asszony eszméletlenül rogyott össze.

— Ez az én anyám! — gondoltam magamban, de nem szóltam semmit, kértözösködtem utának és megtudtam mindent. Egy napon ismét eljött hozzám s szépen beszélt, hogy neki nincs gyermeke, de szívesen segít rajtam mert látja, hogy becsületes ember vagyok. Egy lepecsételt csomagot adott a kezembe,

— Ön az én anyám, — kiáltottam rá mire ő elhalványult.

— Megőrült ön! — szölt aztán.

Nemsokára jött a férj, az apám. Nem örültem meg, mondám, de tudom, hogy önök a szüleim. Nem kell a pénzük.

— Ön bitang! Csáló! — kiáltott az apám. — Pézst akar tőlem kicsikarai? Beszúkatom!

Erre elfutott a düh, a méreg! Másodszor is ellöktek maguktól a nyomorultak! Nem kellett nekik, mert munkás vagyok. De engedtem őket távozni... Keserűség fojtogatott és rohantam utánuk!

— Fogadjatok vissza, én a fiatok vagyok! — kiáltottam, mikor a parton utólértem őket. A férfi, az apám, erre megütött s revolverét rántotta elő... Aztán nem tudom mi történt velem és velük... Csak harmadnap tudtam meg, hogy megöltém őket... — Ez a tényállás elnök ur! Esküszöm, hogy így történt...

A vádolt leült... A törvényszék visszavont tanácskozásra... Aztán elhalasztották a tárgyalást, a körülmények földertése végett.

Vértesi Arnold tiszteletére, azonban a zuhogó eső megrontotta a szép tervet. Oriási közönség gyülekezett a főiskolai előtt, s az ifjúság háromszor is tüzet gyújtott, hogy a fállyászenét meggyújtva megtagadja a fállyásmenetet, de a megméginduló záporos minden tervezetét megfúrt. Végre is le kellett mondani, s a fállyás menet rendezése más napra halasztott. Így a fállyás menet hétfőn este fél 9 órakor fog megtartatni.

Tíz óra tájban a Bika kis éttermében szép számú s intelligens társaság bankettre gyűlt össze, melyen a hölgyek közül is többen részt vettek. A felköszöntök egész sora mondatott, s ezek közül a Csokonai kör összes tisztviselőire jutott egy.

A jókedvű társaság éjfélnél tul együtt maradt.

II.

A budapesti ált. munkás betegsegélyző és rokkant pénztár debreczeni előhely közgyűlése.

Elnök Nicht József ur a tagokat üdvözölve a gyűlést megnyitotta s Kurian Gyula jegyző urat felkéri a múlt évi zárszámadás felolvasására. A jelentésből közöljük a következőket: Bevétel pénztár maradvány 1888-ról 70.50 kr. Beiratási díj 143 ft. Hetijárulék 4277.40 kr. Külön fizetés 595 ft 14 kr. Rokkant-pénztári járulék 30 kr. Másodlati könyvek 80. Vissza térített járulék 14.28. Vénykönyvek 7.95. Felvételi díj 28.60. Összeg 5067.07. Előlegezés 275.19. Összeg 5413.06. Kiadás: Segélypénz 1971.43. Temetkezési járulék 240. Szülési járulék 31.05. Körházi ápolás 56. Gyógyszerekért 624.37. Orvos 595.14. Fürdő betegnek 119.68. Sebészeti költség 9.50. Visszatérített járulék 33.88. Irodai költség 2.13. Meghatalmazott díja 297 ft 57 kr. Posta 7.20. Különfizetés 3.24. Lakbér 36. Beigatási ellenőrzés 26.50. küldött gyűlésre utazás 37.30. 4089.99. Házi pénztár kiadás 172. készpénz a központnak 977.58. Pénzkészlet 173.49. Összeg 5413.06. Tagok száma 606.

Elnök, miután a jelentés tudomásul vétetett — maga s tisztársai nevében, megköszönve a tagok ügybuzgóságát, leköszönt.

Ekkor korelnök Kurian Gyula, korjegyzőnek Simkovicz Béla választattak meg. Az új választás a következők ment végbe: Elnökké Nicht József, másodelnök: Vida Miklós, jegyző Kurian Gyula, II jegyző Róth Pál, pénztárnok Kovács József, számvizsgálók Czech József, Nádasi Soma, ülnökök Szabó Bálint, Aszalós Lajos, Rott István, simkovicz Béla, póttájkár Takács István, Kis Mihály, Szabó István, Kalas József, Kovács Balázs, Jubás Sándor, a budapesti küldött gyűlésre Nicht József, Kurian Gyula, Vida Miklós az egyet; Simkovicz Béla saját költésén fognak felmenni. — A mohácsi előhely azon helyes indítványa, hogy a tag-ági díjak 2 krral felemeltessék, miáltal a tagok nyugdíj képessége, — esetleges szerencsétlenségek következtében biztosíthatók, — pártolás hiányában — megmondhatatlanul — elejtetett.

Zech József egy perselyt ajándékozott az együletnek, azon czélra, — hogy az abban begyűlt összeg az egylet tagjainak özvegyei és árvái felségítésére fordítsanak. A derek embernek a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését. Szabó Bálint a gyázobogó díjtanul vitelét volt szíves elvállalni; Molnár András betét ellenőr és temetési eljárónak választott meg. A jegyzőkönyv hitelesítésével Borusz József, Uri Mihály bizatalt meg. Ezzel a gyűlés az elnök éljenzése között feloszlott.

III.

A debreczeni gazdasági egyesület választmánya a tegnap tartott közgyűlésen számolt el a múlt évi működéséről. A terjedelmes évi jelentésből kiemeljük a következő adatokat: van az egyesületnek jelenleg 82 alapító, 51 évdíjas s így összesen 133 tagja. Tartott a múlt év folyamán 5 választmányi és 6 bizottsági gyűlést. Elintéztetett 94 ügyirat. Rendezett a választmány lódíjazást 40 drb arany jutalom díjjal, részt vett a mezőrendéségi törvényjavaslat budapesti tárgyalásában, közreműködött a katonai lóvásároknál s a hadsereg közvetlen élelmészére irányult törekvéseket előmozdította. Gépraktárt tart fent a tagok használatára. Az egylet kebelébe tartozó lótenyésztési bizottság tartott 4 gyűlést s részt vett a lótenyésztés érdekében az év folyamán fölmerült összes eljárásokban. Van az egyletnek jelenleg 7959 ft 75 kr vagyon. Az évi jelentésből arról győződünk meg, hogy a gazdaközönség nem viseltetik az egyesület, általában az egyesületi élet iránt olyan érdeklődéssel, a milyennek kellene. Holott ennek a közönségnek maga a gazdaközönség vallja kárát, miután megbénítja az egyesület működését s az által akadályozza azt a gazdaközönség érdekeinek szolgáló sokoldalú tevékenység kifejtésében.

IV.

A debreczen bszentmihályi helyiérdeki vasut részvénytársulat igazgatósága szombaton délután ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara helyiségében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester elnöke alatt. — Az igazgatóság különböző folyó ügyek mellett tárgyalás alávette a zónadijszabás n k a debreczen-b-szentmihályi vasutn való életbeléptetését; minthogy ezen kívánatos reform szükségessé teszi az állam vasutak igazgatóságával kötött üzlet-szerződés módosítását s erős megfontolást igényel, az igazgatóság tanulmányozni fogja e kérdést.

Mi teljes tudatában vagyunk a nehézségeknek, a melyek a vicinialis vasutaknál a zóna rendszer behozatalára vonatkozólag, a dolog természete szerint előállanak, — mindazáltal ösmervén a helyi viszonyokat, a magunk részéről nem habozunk kimondani, hogy épen a debreczen-b-szentmihályi vasut az, a melynél a többi helyiérdeki vasutak között, a tényezők minden tekintetben megadók arra, hogy a zónadijszabás a sikerre való kilátással életbeléptessék, természetesen bizonyos előfeltételek kieszakulása mellett, a melyek az állam vasutak igazgatósága, respektive a kereskedelmi miniszter hozzájárulásától függenek. Az igazgatóság a társulat közgyűlést június 7-re tűzte ki.

V.

— A debreczen-f. abonyi vasut igazgatósága tegnap d. e. ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara C s á v o l s z k y Lajos elnöke alatt. — Az igazgatóság örömmel vett tudomást a végrehajtott bizottság jelentéséről a pályáépítési munkálatok olyan nagymérvű előhaladásáról, a mely biztos kilátást nyújt arra, hogy ezen Debreczenre és vidékére nézve igen nagy jelentőségű vasutvonal már a jelen év vége felé átadható lesz a köz forgalomnak, úgy hogy ezen közel 120 kilométer hosszú vicinialis vasut vonal, bár a közbeszólók, a mi méltányos és igazságos is, mivel a pályának így gyors kiépítése első sorban az érdekeltségnek válik hasznára. Az igazgatóság évi rendes közgyűlést jun. 28-ára hívja össze, a társulat székhelyére Debreczenben.

VI.

Az alsó-szabolcs-tiszai ármentesítő társulat ma délelőtt rendes közgyűlést tartott a város háza nagytermében gr. Dessewffy Aurél elnöke alatt. Jelen voltak: Zsendovics József kanonok az egri főkapitán, Veressy István Debreczen sz. kir. város —, Kakas Kálmán a közalapítványi uradalom —, Bodnár István, gr. Andrássy Gyula —, Bachrach Gyula br. Vay Béla, — Dubroviczky Elek az ó-budai kinostári uradalom, — Dr. Gortvay Bertalan Patay Ferenc és Patay György —, Kegyes Imre gr. Andrássy Dénes, — Osváth Ferenc, Lukács Dezső, Fischbein Igócz a nádudvari közbirtokosság —, Thury Albert az Angyalháza pusztai közbirtokosság, Pethe Gábor Kisujzállás, Farkas Sándor Madaras, Somossy Béla Böszörmény, Hartstein Lipót, br. Edelsheim Gyulay Lipót képviselőtében, Szokolay Emil miniszteri biztos és a társulat tisztviselői. A közgyűlés, a melyet tegnap az ügyeket előkészítő igazgatóság választmányi közgyűlése előzött meg, számos fontos tárgyat intézett el. Ezuttal annak fenntartásáival, hogy holnap az ülés egész lefolyását közöljük, csupán két tárgyat emelünk ki.

A közgyűlés megnyitáskor gr. Dessewffy Aurél kegyeletes szavakkal emlékeztetve meg id. gróf A n d r á s s y Gyula elhunytáról, kifejezést adott azon érdemének is, a melyeket a megboldogult nagy államférfi a Tisza-szabályozás, különösen pedig a társulat érdekében, mint ennek első elnöke és választmányi tagja szerzett. Lidítványára a közgyűlés közfelkiáltással elhatározta a társulat legmélyebb részvételének jegyzőkönyvben is kifejezését és gr. Andrássy Gyula emlékének ily módon is megörökítését; a halála folytán megüresedett választmányi tagságra pedig, az iránta viseltetett kegyeletnél fogva, fiát, ifj. gr. Andrássy Gyulát választotta meg. — Másik érdekes és fontos tárgya volt a közgyűlésnek az, hogy elhatározta a tervezett gátépítési és szabályozási munkálatok befejezésére újabb 200,000 frtos kölcsönnek fölvetelét, a melynek kieszakulvitelével az elnökség és igazgatóság bízott meg.

Napi hírek.

— Fállyászena. A főiskolai ifjúság által tegnap este tervezett, de az eső miatt elmaradt fállyászena a tüzöltö zenekar közreműködésével — mint már lapunk más helyén, is irtuk — ma este fél 9 órakor fog megtartatni, ha ugyan az időjárás most is bele nem szől a szép terbe.

— Személyi hír. VII k hadtest parancsnoka, a hadsereg egyik legkitűnőbb tábornoka kinek neve mint katonai írónak kivált a „Taktiká”ról írott munkája után európaszerte ismeretes városunkba érkezett szemlélt tartandó a közös hadseregnek városunkban állomásozó csapatai felett. Ma a behívott tartalékosokat is megvizsgálta s főleg a legénységnek a Mannlicher-féle új löfegyverrel való bánásmódját, s a füst nélküli löpor eredményét kitapasztalni. Ma a gyalogságot, holnap pedig az egész helyi garnisont vizsgálja meg.

— A Csokonai kör tagjain újabb K. Tóth Kálmán ur ivén aláíratkozottak: K. Tóth Kálmán, K. Tóth Mihály, Kiss Ferenc, Beke László, Herczegh János és özv. Kain Béláné rendes tagokul, özv. Hegyi Mihályné pedig alapító tagu.

— Keresztelő. Családi ünnepély volt gróf Zichy Gézánál Seregélyesen. Ujszültöt fiát keresztelték, ki Aladár nevet kapott. A

keresztvölőkön: gróf Karátsonyi Jenő és Karátsonyi Ilona grófnőn kívül jelen voltak még: gróf Zichy-Sztáray Mária, gróf Zichy Jánosné, Zichy Ilona, Zichy Margit, Zichy Melanie comtesse-ok, legifj. gr. Zichy Géza, gr. Eszterházy László val. b. t. t. báró Vécsey S., gr. Zichy István és Zichy Alexa grótnő.

— A debr. törvényszék új helyiségekben Közölré teszem, hogy a vezetésem alatt levő kir. törvényszék elhelyezésére bérelt helyiségeknek átalakítása miatt a kir. törvényszék portára és vizsgáló birói helyisége f. évi ápr. hó 27 től fogva a Darabos utcán 986 szám alatt (a Halmi féle házban) a kir. telekkönyvi osztálya pedig folyó évi május hó 1 től fogva a kir. posta épület udvar felőli részében (a főpiacra) lesznek elhelyezve. A polgári és büntető iktató és kiadó hivatalok s az irodai igazgató a kir. törvényszék jelenlegi helyiségeinél földszint az udvarban balra lesznek elhelyezve; egyéb itt nem érintett hivatali helyiségek régi helyükön maradnak. Debreczen 1890 április 26-án, Jelenffy kir. törvényszéki elnök.

— A királyi táblák szétosztása. A képviselőház igazságügyi bizottsága szombaton délután, Körössy Sándor elnöke alatt tartotta utolsó ülését a királyi táblák szétosztásáról szóló javaslat ügyében. Chorin Ferenc előadó bemutatta a ház elé terjesztendő jelentést, melyet elfogadták és hitelesítettek. A javaslat most még a pénzügyi bizottság elé kerül, mely ma fogja tárgyalni s így a Házban csak a hét közepén indulhat meg a vita. Ebben előreláthatólag az aradi kérdés fog nagyon szerepelni. Mert Arad elkeseredetten küzd, hogy táblát kapjon, már nem is kéri, hanem követeli, s a város közgyűlése azzal a kívánsággal lép a képviselőház elé, hogy mert Arad nem kap táblát, tehát a Ház vegye le az egész javaslatot a napirendről. Az összes orsz. képviselők pedig emlékiratot kapnak, melyben az aradi polgárok kifejtik, hogy a javaslaton offélekép lehet változtatni úgy, hogy Arad mindenesetre kapjon táblát; a módzatok közt van az, hogy ne kapjon táblát se Nagyvárad, se Marosvásárhely, vagy pedig ne kapjon Kolozsvár, vagy ne kapjon Temesvár, vagy ne kapjon Marosvásárhely, vagy végre kapjanak ezek is mind, de azért mégis kapjon Arad is olykép, hogy — tizenkét tábla legyen. A mi a decentralizálálandó kir. táblák működésének megkezdését illeti, az igazságyminiszter, tekintettel főleg az általános lakbérteli szabályokra, vagy folyó évi november hó 1 ére, vagy — a mi kevésbé valószínű — jövő évi május 1-ére szándékozik az új királyi táblák életbeléptetésének időpontját kitűzni. A miniszter nézete szerint csak e két időpont közt lehet választás. A kir. táblák személyezése, bármelyik időpont választatik, legalább három hónappal az előtt ki fog nevezetni.

— Talált pénzes levél. A Miklós-utczán egy uri ember hibátlanul becsomagolt útepeses pénzes levelet talált. Bécsebe volt címezve, állítólag 500 ft értékkel. A levelet a becsületes találó szépen felvitte a város házra. Ott azután három tanu jelenlétében a levél ünnepélyesen felbontatott és kiesett belőle egy... üres papírlap reáírva: úgy-e sógor, jó lett volna?

— Bankett a Fischer Nándor tiszteletére. Az osztrák-magyar bank debreczeni főkja nyugatomban vonult főnöke Fischer Nándor György tiszteletére a debreczeni kereskedő társulat szombaton este fényesen sikerült bankettet rendezett a Bika disztermében, — a hol vidéki pénzintézetek is képviselve voltak. Az ünnepelt Simonffy Imre kir. tan. polgármester és Jelenffy Kornél törvényszéki elnök között foglalt helyet. — Az első pohár köszöntőket Fischer Nándorra mondták: Szepessy Gusztáv, Jelenffy Kornél, Simonffy Imre Wagner Lajos (N. Károly) Dr. Kola János (az ünnepe tnek neje), Cservenyák (N. Károlyból) Falkovics n. szőlősi takarékpénztári könyvezető Debreczenre ürité poharát, hogy legyen ez továbbra is a nemzeti kereskedelem zászlóvivője; Fischer Nándor Debreczen város közönségére. Zádor Lajos az ország különböző részeiből érkezett üdvözlő táviratokat olvasta s felköszöntö Simonffy Imrét és Jelenffy Kornélt. Mondottak még sikerült felköszöntőket Szalkai Sándor Horthy Gyula, Bay Gábor, Szabó Kálmán, Lichtenstein József, Dr. Szántó Sámuel, Komlóssy Arthur, Horovicz (Nyiregyháza), Kósa Barna, dr. Bakonyi Samu stb. A menü kitűnő volt. A hangulat emlékeztet s ebben Rácz Károly segített.

— Új pénztárnok. Az alsó szabolcsi Tisza szabályozó társulat választmánya pénztárnokká az elhunyt Nagy Elek helyére egyhangulag a debreczeni születésű Káposztás Jánost; pénztári ellenőrré pedig 8 szavazattal a Nemes Zoltán 7 szavazata ellenében Domabay Arthur választotta meg.

— Szatmár Debreczen mellett. A következő nyilatkozat közlésére kértük a föl: Az országgyűlés igazságügyi bizottságnak előadja, dr. Chorin Ferenc képviselő ur, a kir. táblák elhelyezésének tárgyalásánál felhozta, hogy a tervezett debreczeni kir. tábla területének természetes középpontja Szatmár s e város még sem kért tábláért, mert belátta, hogy Debreczennél szemben, kérelmet kellően nem indokolhatná, s a közérdeket saját érdekében előbbvalónak tekinté. Szatmár-Mémeti város kir. tábláért nem kérelmezett s ennek oka az volt, mert a kir. táblák elhelyezését oly országos érdekű dolognak tekinté, melyre nézve azon meggyőződésben kellett lennie,

hogy a verseny nem az figyelem rosa az Debreczen lakoztat kolással gyének Ugoas-termez körülmé szervezében Sz nem ta elhelyez mert k mindazo sabb fo népesség is az e nyebb v városun De tud zésénél lyk k kérdés Debrecz tetés és czen u a koru val re pontja hogy De enu városun turai fe fordit t gátóság s ezzel központ tó-ág érdekéb mellett lyi tábl városok szembet hessen. követel mondot keleti nye vég tani fo Böszörm sz. kir. egészen kapitán zel egy kikemelt kis gal földön? a gömbö N. haló ha Az összfűg közt. egy ba törvény ápril. 3. Andrá boglyás és neje István Bekecs és neje reczen 750 fr veszik ána u neje M u neje M u Kovács ondó neje W János földéve Kis Et Károly Kis Gá Szabó 26 kr Erzséb Julián Ungvá szik földét Julián Dr. N frtrét. szik Z ezimés Boruz jét 36 János lóját Koois Borus 500 z Erzsé mári Szilas özv. szőlő 800 ft Berta

hogy a kormány és a törvényhozás nem a versenyző városok kérelmeit s ajánlatait, hanem az ország s a kerület közérdekét veszi figyelembe. Sőt megtette Szatmár-Németi város a azt is, hogy e kerület kir. táblájának Debreczenbe leendő elhelyezése mellett nyilatkozott, ezt azonban az itt következő indokolással tette: „Szatmár-Németi város öt megyének és pedig: Szatmár, Sziágy, Bereg, Ugocsa- és Máramaros-vármegyéknek képezi természetes központját. Ezt igazolja azon körülmény is, hogy a pénzügyigazgató-ágok szervezéséig ez öt megye pénzügyi tekintetben Szatmárhoz tartozott. Ez öt megyében nem találhatók pont, a mely királyi tábla elhelyezésére alkalmasabb volna városoknak, mert központi helyzetben kívül rendelkezik mindazon kellékekkel a melyekkel a magasabb fokú bíróság székhelyének bírnia kell, s népesség, forgalom és művelődés tekintetében is az említett öt vármegyének legjelentékenyebb városa. Ezek szerint kétségtelen, hogy városunknak kir. táblára jogos igénye van. De tudomásunk szerint a kir. táblák elhelyezésénél mindkét érdeklődő két város az, melyik között egyik kir. táblának megnyerése kérdés tárgyát képezheti; Nagy-Várád és Debreczen s a közvetlen és gyors összeköttetés és csekélyebb távolság folytán Debreczen mellett kell nyilatkoznunk.“ Városunk a kormány elé juttatott ezen nyilatkozatával remutatótt arra, hogy e kerület központja Szatmár-Németi, s kifejezte azt is hogy a királyi táblához jogos igényt tart. De ennél többet már azért sem tehetett, mert városunk most egy év alatt forgalmi és kulturai fejlődése érdekében felmiliónyi összeget fordított s a múlt év folyamán pénzügyigazgatóságát elveszítve, hogy ezt visszanyerhesse s ezzel Szatmár-Németi még természetesebb központságát biztosíthassa, a pénzügyigazgatóság s a megyeszékházának elhelyezése érdekében oly áldozatot kell hoznia, mely mellett nem gondolhatott arra, hogy a királyi táblát a szászok ajánlásával versenyző városok s különösen Debreczen ajánlatával szemben arányban álló ajánlattal versenyezessen. Ezért csak az országos közérdek követelményeire hivatkozva, városunk nem mondott le azon reményéről, hogy északi-keleti kerületi tábla elhelyezésénél jogos igénye végre is figyelembe vétetül s méltányoltatni fog. Szatmár-Németi, 1890. apr. 24-én Bősörményi Károly s. k. Szatmár-Németi sz. kir. város polgármestere.

— A bajonet. Egy kurtarúhá, de nem egészen gyermekleányka félféken benyitott a kapitányi hivatalba s tévováz, remegő kézzel egy Manlicher féle bajonetet húzott ki kikeményített fodros kötője alól.

— Találtam — susogta égő arccal a kis galamb.

— Hol?

— A földön.

— Orosz, török, angol vagy magyar földön? ... Mert lássa, sok föld van ezen a gömbön.

Nagyerdei földön, hebegte a kicsike elhaló hangon.

Az udvarias kapitány nem fűrkészte az összefüggés szárait a bajonet és a leányzó között. Őt csak az érdekli, hogy egy katona egy bajonetet elveszített.

— Debreczeni ingatlanok forgalma. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1890. ápr. 5-19-ig. Debreczen város veszi Oláh Andrást Papp Mária és társai monostori 2 boglyás kaszálóját 1000 frtért. Kovács András és neje Györy Zsuzsanna veszik id. Lénárt István szőlőjét 350 frtért. Jóna István veszi Bekecs István házat 900 frtért. Szabó József és neje Kecskés Zsuzsanna veszik. Öv. Debreczeni Andrást Kis Zsuzsanna ondódi földét 750 frtért. Szél János és neje Fikó Eszter veszik Borbély Imre és neje Koszoros Julianna új földét 1800 frtért. Belesi György és neje Makán Julianna veszik Juhász Gábor új földét 400 frtért. Birinyi János veszi Kovács Lajos és neje Pósa-aki Zsuzsanna ondódi földét 3700 frtért. Deutsch Sámuel és neje Wassermann Záli veszik, ifj. Kecskés János és neje Teremi Julianna házat ondódi földével 2600 frtért. Pongrácz Géza és neje Kis Etelka veszik, Bagossy Vilma André Károlyné házat ondódi földével 10,000 frtért. Kis Gábor és neje Kovács Zsuzsanna veszik Szabó Gáborné Kallai Sára új földét 60 frt 26 krért. Harsányi János és neje Balogh Erzsébet veszik Aszalós Sándor és neje Ecsedi Julianna elpi tanya birtokát 4000 frtért. Ungvári György és neje Kapitány Sára veszik Boldog Zsuzsanna Szücs Istvánné új földét 550 frtért. Öv. Nagy Mihályné Tóth Julianna mint kisk. gyermekei gyámja veszi Dr. Nagy Lajos házat ondódi földével 2000 frtért. Györi István és neje Vas Julianna veszik Zakar István ondódi földét átruházás czimén 400 frt értékben. Szabó József veszi Borusz József és neje Bancsi Julianna szőlőjét 360 frtért. Debreczen város veszi Szabó János és társai monostori 1/2 boglyás kaszálóját 750 frtért. Szilágyi Sándor és neje Kocsis Zsuzsanna veszik, Török Jánosné Borus Erzsébet és társai csige kerti szőlőjét 500 frtért. Molnár Gábor és neje Fekete Erzsébet veszik, Parti Mihály és neje Szathmári Mária új földét 110 frt 26 krért. Öv. Szilasi Györgyné Ménes Zsuzsanna gyám veszi Öv. Farkas Ferencné Szücs Eszter új kerti szőlőjét 250 frtért. Debreczen város veszi Bignió János monostori 2 boglyás kaszálóját 800 frtért. Tombor Aladár és neje Simmig Borza veszik Sallay Mihály szőlőjét 700 frt.

Dr. Ujfalussy József és neje Márton Mária veszik Vecsey Imre sáta kerti szőlőjét 3800 frtért. Kovács Péter és neje Nagy Zsuzsanna veszik Szabó József és neje Katona Julianna ondódi szántó földét 425 frtért. id. Bodnár Jánosné veszi László Mihály és neje Köblös Julianna házat 700 frtért. Széle István veszi Bekecs István házat 1000 frtért. Kovács Gábor és neje Nagy Zsuzsanna veszik Szilágyi Mihály ondódi szántó földét 600 frtért. A r. vereseni vétel. Szab. kir. Debreczen városa veszi Öv. Aszalós Istvánné és társai új szántó földét 3800 frtért. Harsányi Imre veszi Domján Lajos és neje 1852 frt 52 krre becsült házat és 3 hold 1070 ööl ondódi szántóföldjét 2230 frtért. Ez utóbbiban az utóajánlati idő lejár 1890. ápr. 29-én. ápr. 19-26-ig. Nagy János és neje Balogh Eszter veszik Szabó Sándor és neje Leosó Zsuzsanna házat 2600 frtért. Szathmári József és neje Molnár Zsuzsanna veszik Liszka Sándor csapó-kerti szőlője egy részét 155 frt 60 krért. Horváth István és neje Tóth Eszter veszik Várári Mihály új földét 1250 frtért. Öv. Veréb Istvánné Bacsonyi Julianna veszi Jámor István és neje Acs Erzsébet hatvau utcai szőlője egy részét 430 frtért. Detári Etelka Szücs Mihály homokkerti szőlőjét ajándékozási czimén 300 frtért. Gere János és neje Szentpéteri Zsuzsanna veszik Tóth István szőlőjét 300 frtért. Molnár Veronka veszi Somogyi Gyula házat 1000 frtért. Horváth József veszi Horváth István házat. ondódi szántó földével átruházása czimén 5000 frtért. Szabó István és neje Terkovicz Ilona veszik Liptai József és neje Borbély Julianna házat 1100 frtért.

Színház.

A „Vadorzók“ bemutatója volt szombaton este. Véleményünk szerint ezt az újdonatát jobban tartott volna meg a színház, mert akkor mindenesetre nagyobb közönséget vonzott volna a színházba, mint most az idény végvonaglásakor és a Blaha előadások előtt.

A „vadorzók“-ról nem csuda, hogy nem hitték el, hogy német emberek írták. Wittman és Herzl urak törvényes apaságát kétségbe vonták s francia házi barátot kerestek a látó. határon. Fel is találták, Decourcellesben, s a „vadorzók“-ról mint a „La joise de la maison“ czimű 1851-ben megjelent vígjáték plágiumáról kezdtek beszélni. Szegény német muzsa alig birt kieviezélni a házasságtörés vádját alól.

S most ugy csinál a közönség ezzel a darabbal, mint ha lát az ember egy csunya mamával sétáló kis fiút, s elgondolja magában, hogy hogy lehet ennek a mamának ilyen kis bétéje.

Prózáilag szólva a „Vadorzók“ szellemesebb és ügyesebb darab mint az eddig látott német vígjátékok, melyek tendenciáikkal unalmas bonyodalmakkal, s deklamációs párbeszédekkel egyáltalán nem mondhatók mulatságosoknak. Van ugyan a „Vadorzók“-ban is sok hiábavaló sallang, üres deklamáció, de ezt ellensúlyozzák az ügyes ötletek, s jól élére állított helyzetek, s az egész vígjáték ügyes bonyodalma. S ezenfelül három mulatságos genrealakja a giegerli-életből — a három vadorzó, aki aszszonyokra, lányokra vadászik.

A darab Ostendében egy szálloda előcsarnokában játszák. Az első felvonásban megismerkedünk a szálloda vendégeivel: Müller Julia asszonnyal (Arday Ida), aki elváltva él férjétől, s leányával Emmivel (P. a. l. o. t. a. y. P.) aki előtt az anyja férje holtét titkolja, s erről vele mint elveszett emberről beszél. Ott vannak azután még a vendégek között: Lengsfeld Clarisse, a csinos özvegy (V. e. r. t. á. n. A.) a passzionatus udvarló: P. a. u. m. a. n. b. á. r. (B. a. l. a. s. s. a.) a kimért angol: B. r. o. w. n. (M. á. t. r. a. y. J.) és az együgyű Schadenbeck (H. a. t. v. a. n. i) az Emmi kiszemelt vőlegénye. A szálloda csendes életét azonban megzavarja a „vadorzók“ társasága. Három giegerli, akiknek célja a kalandhajszát, aszszonyok, lányok elorzása. Itt is mibelyt betoppannak kiszemelik áldozataikat. Sorau (P. é. c. h. y.) Clarissera, Thünner (G. ó. t. h.) Emmyre és Knöpké (H. e. g. y. e. s. s. i) Juliára vadászik. Csak hogy, és itt kezdődik a vígjátéki bonyodalom: Sorau ur Juliában feisméri nejét s Emmiben a leányát, és miután neje azt kívánja tőle, hogy férjfi minőségét titkolja el — tünni kénytelen, hogy hogy udvarolnak vadorzó kollegái a feleségének és leányának. Mulatságos bonyodalmak egész sora következnek azután, melyeknek természetesen végki- fejlése lesz, hogy a vadorzók egy része meg- tér, s szelid vadász lesz belőle. Így Fülöp kibékül nejével, Thürmer elveszi Emmi. Csak Knöpké nem térhet a javulás útjára, mert Lengsfeld Clarisse nem hajlandó férjhez menni hozzá.

A darab jó előadásban s ügyes rendezésben került színre. A szinpad rég nyújtott oly csinos s természetes képet, mint tegnapelőtt, — valóban hű fotográfia volt egy fűrdői szállodának. Az egyes szerepek jó kez- kezben voltak. A női szereplők közül P. a. l. o. t. a. y. P. a. a. kis naiv leány alakját jellemzetes vonásokkal domborította ki. Különösen az első felvonásban, mikor a rózsáját kéri vissza Thürmertől, a gyermekleány bájos zavarát igaz, őszinte s a mellett művészi játékkal tolmácsolta. Első kitépkeket egy szép csokrot nyújtottak fel neki. A másik két kisebb női szerepet Arday I. és V. e. r. t. á. n. A. játszották s különösen az előbbi a vígjáték fűrdői

légkörébe beillő könnyedséggel. Beszédben, maszkban sikerült giegerli-kópiák voltak: P. é. c. h. y., G. ó. t. h. és H. e. g. y. e. s. s. i. Péchy jellemzetesen mutatta be a megtért vadorzó megjavulási processzusát. Az együgyű vad- orzójelölt Schadenbecket H. a. t. v. a. n. i, s a hideg angolt M. á. t. r. a. y. játszották, — elég ügyesen.

Blaháné! Ez a tüneményes bájós mű- vész, minden magyar ember büszkesége, gyönyörűsége, ki ezenfelül megmagyarosított anynyi embert, mint egy kötet számra menő, frázisos vezércikk, — mert aki az ő szájából hallja megcsendülni a mi édes nyelvünket, az igazi magyaros kifejezés bábósz zengésével — annak meg kell szeretni ezt a nyelvet — aki előtt ő éneklél el a mi édesbus dalainkat, melyben ott zokog egy nemzet viharos multja szenvedéseivel, butánatával — annak a szív- vét lelkét megveszik ezek a dalok s büszkén veri a mellét: én is magyar vagyok!

Blaháné tegnap kezdte meg négy este- re terjedő vendégjátékai sorozatát. — Az „I. n. g. y. e. n. é. l. ö. k.“-ben játszotta Kis Sárít. — Mennyi természetes bájjal és kedvességgel. Hangja minden árnyalatával, minden mozdul- tatával jellemezve, élethűen, természetesen a kis falusi parasztleánykát. — A népköltészet üdöcsége, melegsége csillámlik ki egész alakí- tásából.

S hogy éneklél még azt az ezerszer hal- lott, verkiáltól, suszterinasoktól és Nadiától profanizált „Is, is, is!“ is. Milyen kedvesnek és bábósnak tünik fel ez a kopott dallam is ha tőle halljuk.

Dalai lázba hozták az egész publikumot, s ez a máskülönbösen hideg, szenttelen közön- ség — tapsolt, tombolt, mint valami életre galvanizált p. i. g. r. a. m. a. s. s. a. — (bocsánat e plágiumért!)

A szereplők igyekeztek méltó keretet szolgáltatni a művésznek játékához, — s az egész előadás a jobbakkal egyike volt.

Blaháné ma a „Náni“-ban, holnap pedig a „Kádár leányok“-ban lép fel. „Náni“-ban a kis sváb leány újabb szerepei legkedvesebb- jei közé tartozik. Ezeknek kívül még egy ope- rettében fog fellépni, valószínűleg a „Király fogás“-ban. Julius.

Szerkesztői üzenet.

Egy érdeklődő. Többször elmondtuk ugyan már a megalakult Csokonai kör czélját, de legjobban el van ez mondva az alapszabályok- ban, a hol az erre vonatkozó paragrafus így hangzik:

A kör czélja: szellemi központot létesí- teni Debreczen város művelt elemei részére, ápolni a magyar irodalmat, tudományt és művészetet; budítolag hatni a kiváló irodalmi termékeknek közlése s terjesztése által az írói tehetségekre, elősegíteni azok műveinek megjelenését; előmozdítani a művelődést álta- lában, de különösen fejleszteni a szép írárti érzéket, közreműködni e város, annak közte- rü, utcai és környéke szépítésében. Végül Debreczen város halhatatlan nevű költőjére annak egy életrajzára, mint irodalmi műkö- désére és műveire vonatkozó mindennemű adatok beszerzése, a homályban feledett kö- rülmények felderítése, kiadatlan és ösmere- len munkáinak kikutatása, kéziratának s minden reá vonatkozó tárgyaknak emlékek- nek összegyűjtése által a Csokonai kultus művelése.

A fentebbi czélok megvalósítására és sikeres elérésére szolgáló eszközök:

a) Isteretterjesztő és szórakoztató fel- olvasások és előadások tartása, melyeken az egyesületi tagok, vagy más hazai jeles írók művei olvastatnak fel, illetve adatnak elő.

b) Jutalomdíjak kitűzése magyar irodalmi pályá munkákra, melyek lehetőleg Debreczen városa és vidékére vonatkoznak.

c) Estélyek, hangversenyek, műkedvelő előadások, esetleg kirándulások rendezése.

d) A város és vidéke régészeti s törté- neti emlékeinek különösen a Csokonai V. Mi- hályra vonatkozó emlékeknek felkutatása s azok fentartásáról való intézkedés, esetleg Csokonai szoba alapítása és berendezése.

e) A kör működését feltüntető évkönyv kiadása.

A kör czéljai elérésére, mint állandóan működő testület, szakbizottságainak belátása szerint az egész éven át, de főként a téli hó- napokban folytatja tevékenységét és összeköt- tetést tart fenn városunk más közművelődési intézményeivel.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap kedden 1890. április 29-én,

páratlan szünetben

felemelt helyárrakkal,

Blaha Lujza urnőnek,

a b.-pesti népszínház elsőrangú művésznőjének

III. vendégjátékául:

A kádár leányok.

Népszínmű 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfőadóos:

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karozag Vilmos.

A Debreczeni Ellenőr könyvtészetében

mindenféle diszes és egyszerű

könyvkötői munkák

gyorsan pontosan és jutá- nyos árban elkészítetnek.

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Czegléd-utca.

A raktárunkon lévő

Legújabb bel és külföldi — jó mosó —

Női ruha Zefireket

tulságos nagy mennyiségök

miatt a mai naptól kezdve

gyári áron árusítjuk el.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, kistemplombázár.

Ajánljuk a következő lakás-berendezési cikkekét:

Jutta és manilla futó-szőnyegek

20 krtól feljebb.

TAPESTRY

s z ö n y e g e k méterje 1 frt 40 kr.

Brüsser, Velvet-futók

dus választékban, — melyektől összeállított szőnyegek minden nagyságban készítettetnek.

S M Y R N A

szőnyegek

□ méterenkint 10—12—14 forintjával.

Ágyel való és pamlag szőnyegek

Butorkelmék, ágy és asztalteriök.

Szőve és csipke függönyök,

Piket, tricó, plüss és flanel nyári takarók.

Paplan és matrácok.

SZABÓ LAJOS FIAI

özég

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

A t a v a s z i i d é n y r e r a k t á r r a é r k e z t e k :

NŐI RUHASZÖVETEK,

hozzáváló legújabb zsinórdisszel.

Nyári mosó kelmék:

Cretonok,

Indish-Foulard es Zephirek.

Nadrág szövetek.

N a p e r n y ö k é s e s e r n y ö k.

Férfi Chiffon ingek.

SZŐNYEGEK, ÁGYTERITŐK,

Paplanok,

Női és gyermek harisnyák.

Színes és fekete selyemkendők.

Nagyválaszték:

gyászszővetekekben.

Nagy üzlethelyiség kiadás.

A hatvan- és piacz-utca sarkán lévő házban kiadó a hatvan-utczára néző oldalon egy nagy helyiség, a mi több üzlethelyiségre átváltoztatható is, egyletnek igen alkalmas.

Ertekezhetni Tóth Gyula vaskereskedésében.

Az ipar terén

ujraalakításokat

melyekhez jó siker biztosítottnak látszik, egy bécsi cég előmozdít. Tudakozódhatni a „Kapitalist” szerkesztőségénél, Wien, I. Minoritenplatz 4.

Tudomásul.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a takarékpénztár házában építkezés folytán raktáratom lebontották. Az ottan lerakított összes árukat helyiség hiány miatt tetemesen lezártított árak mellett bocsátom a nagyérdemű közönség rendelkezésére, készpénz fizetés mellett, ugyanint

Porcellán tálak, csiszolt üveg-áruk, kávé, tea és mosdó készletek. Talpas és talp nélküli üveg és porcellán tálak. Dessert tányérok, virág vázák, asztali és függő lámpák, ecet-olaj tartók, pálinka készletek, mosdó asztalok, fatálczák,

mind nagy választékban.

Ajánlom továbbá nagy választékban evőeszközömet, úgy kina ezüstben, mint csont és fa nyéllal, a legjobbnak bizonyult szódavíz gépeket, igen jó árért, jégkészítők, fagyalt gépek, kerti lámpák. Igen szép kivitelű, hasznos dísz tárgyak kina ezüstdől.

A nagyra becsült közönség szíves meggyőzését kérve, maradok kiváló tisztelettel

PÁJER JÓZSEF,

üveg, porcellán, lámpa és konyhaszközök fiók-üzlete.

Debreczenben. főplacz pírcsi sor.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy a Turai Farkas ur tulajdonát tévő jöhrnévnek örvendő

DEBRECZENI

első mosó és tisztító üzletet

átvettem.

Az e téren huzamos időn keresztül Budapest, Bécs és Prága városok elsőrangú hasonló üzleteiben szerzett bő tapasztalataim, szakképzésem; teljes biztositókat nyújtanak az iránt, hogy az általam átvett mosó és tisztító üzlet jövőben is képes leend a n. é. közönség mindennemű igényeit kielégíteni s főtürekvésem leend ezen támogatást kiérdemelni s az üzletet egy a vezetés szak-képzettsége, mint az abban alkalmazott működő erők szaporítása által tovább fejleszteni.

Ezen türekvésben segítségemre fog lenni a nőm, a ki egyike a legkiválóbb pipere vasalóknak.

Női ruhák szétszedetlen állapotban tisztítatnak
Mellények 20 krért elfogadtatnak.

Az ablakfüggönyök tisztításához különösen hozattam legújabb szerkezetű nagy gépezeteket, mi által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy hófehérre

1 pár ablakfüggőnyt 50 krért, 1 pár ablakfüggőnyt crém színre, a mi azelőtt 1 forint volt most 80 krért tisztítok.

Teljes tisztelettel

SPIEGEL MIKSA.

Nyílt levél az igen tisztelt közönséghez !

Az eddig ismert mohai ásványvizeknek hazánkban számos barátja és jóakarója van, de van ellenfele is. Ez utóbbiak táborába — sajnos — nem jogosultatnak azt hangoztatja: „Jó ásványvíz, de nem mindig tiszta.”

E téren immár nagy előrehaladás történt!

Legyen szabad a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy létezik most Mohán egy újabb forrás, a mely a legszigorubb követelményeknek teljes mérvben megfelel, a mely rövid idő alatt széles e hazában oly kedveltségre tett szert, hogy a mohai ásványvízek fogyasztói immár tömegesen ezen mohai forrásból fedezik szükségletüket.

E gyógyforrás neve

„STEFÁNIA”

fiatal, duseréjű gyógyforrás, a mely hivatva van valamennyi hazai ásványvízeink között a vezérserepet viselni és a mely iránt — első eset hazánkban — a külföldi fogyasztási piacok is nagyban érdeklődnek.

E forrás vize nem lesz szivattyúzva (a mi köztudomásulag az ásványvízek minőségére és tisztaságára a legkárosabb b-folyással van) hanem önerőből emelkedik felszínre a föld mélyéből és minden gépezet mellőzésével lesz füvegekbe fejtve. Ezen egy kiváló szakember által létesített felette költséges berendezés eredményezi azt, hogy a mohai STEFÁNIA forrás vize kristálytiszta és az üvegben is teljességgel nyújta mindazon az egészségre nézve oly fontos ásványoldatokat, a melyekkel a forrásnál bír.

A célszerű berendezés és kezelés tekintetében szakférfiak véleményezése szerint a mohai Stefánia forrás hazánkban egyedül áll.

A milyen kitűnő ezen forrás vize mint hűtő ital (tisztán vagy borral keverve) ép olyan megbecsülhetlen gyógyszer a légzési-, emésztési- és vizező szervek hurutos bántalmainál, vesé-, köszvénybajoknál, a gyermekek görvély- és angol kórjainál stb. stb.

Forrásunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva, kérjük minden alkalommal saját érdekében határozottan

mohai „STEFÁNIA” vizet

kérni, nehogy más mohai víz szolgáltatassék ki.

Kiváló tisztelettel

A mohai „Stefánia” forrás

igazgatósága.

DEBRECZENBEN kapható KACZ LAJOS borkereskedő urnál.

Debreczen 1890. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.

„HUSZ PARK” POPRÁDON

a Kassa-oderbergi vasút állomása a magas Tátra alján, 676 mtr. a tenger színe felett, gyönyörű fekvéssel, kellemes és nagyon olcsó, jól berendezett

éghajlati gyógy- és nyaralóhely,

gőcspontja minden a központi Kárpátokban tehető kirándulásnak.

GYÓGYESZKÖZÖK: hidegvízgyógyintézet, törpefenyű- és kádfürdők, villany gyógymód, belélegzések, massage; mindenféle ásványvizek készletben. Sikkerrel használtatik: emésztési és vérképződési zavaroknál, czuzbajok-, Scrophulosis- és görvélykórnaál, a légző szervek idült hurutjánál, mint utókura Karlsbad, Franzensbad és Marienbad után, lábadozóknál nehéz betegségek után, bujakór-, bőr betegségek, és idegbajoknál.

Fürdőorvos: M. U. Dr. HANKO ARTHUR

Kitűnő lakás és ellátás. Czukrázda, kávéház, olvasó- és társalgó terem, bazár, állandó zenekar. A magy. orsz. Kárpátgyógyintézet tudakozódó intézete és nagyszámú muzeuma. Vasúti-, távirda- és posta állomás. — Kimerítő értesítők kiváratra bérmentve és ingyen.

Fürdőbérlek: SUFFLAY TESTVEREK.

Szobafestészet.

Alólírt ajánlja magát a n. é. közönség szíves figyelmébe egy helyben, mint vidéken a szobafestészethez és tapetirozáshoz tartozó munkálatok teljesítésére.

Csinosság és izlés szem előtt tartása mellett főfelvétel volt és lesz a legszigorubb szoliditás a munkálatok jó sága és tartossága mellett azoknak a

legjutánosabb áron

való teljesítése.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom magamat továbbra is.

Benjámín Károly

szobafestő és fénymázoló.

Debreczen, Miklóstutca (iskolaköz) 2075. sz. a.

Zeno és társa cég

Bécs és London.

Ajánlja üsmert hírneves

illatszer-különlegességeit, különösen zsebkenő-illatszerekben, u. m.

Violette de San Remo, Blanc de Nice, Caryopsis de Chine, Frangipane, Essbouquet stb.

Illatszer-vizek és poudre: mint ugorkatej, rózsatej, Poudre de riz, Ladies Powder stb. Fog-gondozó-szerek: Fog-Elixir, fodormenta-pasta, és Odontine.

Illatos selyem és papír betétek ruhák és fehérneműk részére.

Határozott árak. Kitűnő minőség.

Főraktár: Debreczen és vidékére

Baum Miksánál.

Raktár: SCHWARZ B.-nél.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatekők

behúzására,

mely által azok tartossága kétszeres hosszabb, továbbá czulópok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére hordókban á 50, egész 200 kiló súlytalommal; továbbá saját gyártmányu KOAKSOT (pirszén kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszuszogár igazgatósága Debreczenben.

138. szám.
1890.

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróság 2890/1890 számú végzése által Balzár Ferencz felperes javára llauzner Lajos alperes ellen 2000 frt töke, ennek 1889 év December hó 31 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 70 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 418 forintra becsült szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3455.1890. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis alperes Piacz-utczai 2138. sz. a. lakásán leendő eszközzésére 1890. évi április hó 29-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczen, 1890-ik évi Április hó 15. napján.

Várady
kir. bírósági végrehajtó.